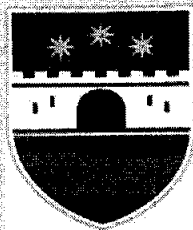

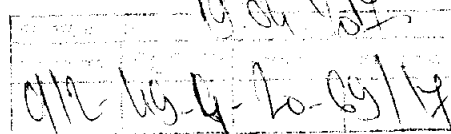
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
VLADA UNSKO-SANSKOG KANTONA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
UNA-SANA CANTON GOVERNMENT

Broj: 03-017-826/2017
Dana, 13.04.2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
VLADA UNSKO-SANSKOG KANTONA

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

PREDMET: Izvještaj o radu JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać
za 2016. godinu, dostavlja se;-

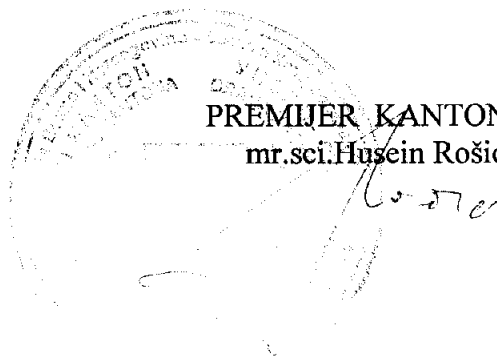
Na osnovu člana 185. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 5/04), u prilogu Vam dostavljamo Izvještaj o radu JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać, za 2016. godinu, uz sljedeće:

Obrazloženje

Vlada Unsko-sanskog kantona je na sjednici održanoj dana 13.04.2017. godine, razmatrala i usvojila Izvještaj o radu JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać, za 2016. godinu, obrađivača JU Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa Bihać i predlagača Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, te Vam isti dostavljamo na razmatranje.

PRILOG: - Izvještaj o radu ..... (6x)

PREMIJER KANTONA
mr.sc. Husein Rošić

Broj: 03-128/17
Datum: 30.03.2017.

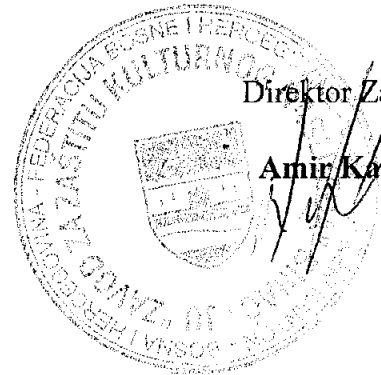
UNSKO-SANSKI KANTON BIHAĆ			
BROJ: 03-128/17			
Šifra	Klasifikacioni znak	Radni broj	Broj strana
10	38	-	3710-1/17

Vlada Unsko-sanskog kantona
Ministarstvo obrazovanja nauke kulture i sporta
Ministrica: **Sanela Čenanović**
Alije Đerzeleza br: 2.
77 000 Bihać

**Predmet: Dostava Izvještaja o radu za 2016.godinu i
Plana i programa rada za 2017.godinu**

Pozivom na metodologiju rada za pisanje Izvještaja o radu i Plana i programa rada za javne ustanove, dostavljamo vam navedene materijale na pregled i usvajanje, te na daljnje procedure prema skupštinskim komisijama, te Skupštini Unsko sanskog kantona.

S poštovanjem,

Direktor Zavoda

Amir Kadić

Dostavljeno: naslovu J
a/a

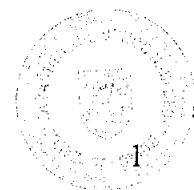

Broj: 03-127/17

Datum: 30.03.2017.

IZVJEŠTAJ O RADU
Javne ustanove
„Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa“
za 2016. godinu

Bihać, mart 2017. godine

I UVOD	3
<i>kratak historijat ustanove</i>	
II NORMATIVNI OKVIR	4
III TEMATSKI DIO	4
<i>Predmet zaštite</i>	
<i>Ciljevi zaštite</i>	
<i>Kulturno naslijeđe</i>	
<i>Stari gradovi i naselja kao posebnost</i>	
<i>Koncept održivog razvoja-rezultati</i>	
IV KAPITALNI PROJEKTI	9
<i>Strateški projekti</i>	
<i>Kapitalni projekti koji su preneseni iz 2013 i za koja su ishodova sredstva</i>	
<i>Projekti koji su pokrenuti u 2012/2013 i nastavljeni sa implementacijom</i>	
<i>Projekti koje je Zavod aplicirao za finansijsku podršku u 2014</i>	
<i>Tekuće aktivnosti Zavoda</i>	
<i>Praćenje aktivnosti ustanova koje vode projekte na dobirma kulturnog naslijeđa</i>	
V OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA	13
<i>Kratka analiza</i>	
<i>Obavljanje redovne djelatosti</i>	
<i>Opći osvrt i pravac djelovanja</i>	
<i>Prijedlozi mjera</i>	
<i>Temeljne odrednice posloven politike</i>	
<i>Infrastruktura sa prostora USK-a</i>	
VI PROGRAMSKA ORJENTACIJA	16
VII IZVRŠENJE PLANIRANIH KONTINUIRANIH POSLOVA	18
VII PREGLED UNUTRAŠNJE ORGANIZACIJE, KADROVSKE I MATERIJALNE OPREMLJENOSTI	18
IX NAČINI OSTVARENJA SARADNJE SA FEDERALNIM ORGANIMA	21
X UGROŽENI SPOMENICI SA PROSTORA USK-a	21
XI PREGLED LISTA NACIONALNIH SPOMENIKA SA PROSTORA USK-a	22
XII FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ POSLOVANJA ZA 2014.g	28
ZAVRŠNIO DIO	31

I UVOD

Kratak historijat ustanove

Prostornim planom BiH, Faza B – Valorizacija kulturnog naslijeđa za područje Krajine iz 1980. godine predviđeno je osnivanje Zavoda za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa u Bihaću kao regionalne ustanove, što nikad nije urađeno. Poslove zaštite obavljali su Zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa BiH i rijetko Zavod iz Banja Luke. Studia o opravdanosti osnivanja Zavoda za zaštitu kulturnog naslijeđa Unsko-sanskog kantona usvojena je 1998. godine, i na tome se stalo.

Odluka o osnivanju Javne ustanove «Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa» na prijedlog Vlade unsko-sanskog kantona, donijela je Skupština Unsko-sanskog kantona 24. maja 2004. godine, broj: 01-1-200/04.

Zakon o zaštiti kulturnog naslijeđa, na prijedlog Vlade Unsko-sanskog kantona donijela je Skupština Unsko-sanskog kantona 24. maja 2004. godine, broj: 01-1-199/04.

Odluku o saglasnosti na Pravila Javne ustanove Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa, donijela je Vlada Unsko-sanskog kantona 27.10.2004. godine, broj: 03-017-837/2004.

Dopuna skupštinske Odluke o osnivanju Zavoda uslijedila je 05. januara 2005. godine broj:01-1-313/05.

Matični registarski broj subjekta upisa: 2-162, broj identifikacione oznake: 02, djelatnost, odnosno poslovi subjekta upisa u zemlji su: 92.5 Djelatnost biblioteka, arhiva, muzeja i ostalih kulturnih djelatnosti; 92.52. Djelatnost muzeja, zaštita kulturnog naslijeđa; 92.522 Zaštita kulturnog naslijeđa.

Naziv: Javna ustanova «Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa» Bihać

Adresa: Ulica 5. korpusa broj 2.

Sjedište: 77000 Bihać

Upis u Sudski registar: U/I-19/04. sa sjedištem u Bihaću.

ID: 4263421390008.,

Podrazred djelatnosti: Zaštita kulturne baštine 92.522.

Djelatnost:

- 58.11 Izdavanje knjiga
- 71.11 Arhitektonske djelatnosti
- 71.12 Inženjerske djelatnosti i sa njima povezano tehničko savjetovanje
- 72.20 Istraživanje i eksperimentalni razvoj u društveni i humanističkim naukama
- 91.01 Djelatnost biblioteka i arhiva
- 91.02 Djelatnost muzeja
- 91.03 Rad historijskih mjesta i građevina i sličnih znamenitosti za posjetoce

Pravni status: Javna ustanova

Telefon/fax: 037 220 348

Web site: <http://www.kulturnonaslijedjeusk.ba>

E-mail: zavod@bastinausk.ba

Ovlaštenje Kantonalnog ministarstva za građenje, prostorno uređenje i zaštitu okoliša za obavljanje djelatnosti projektovanja br: 11-23-14764-UP-1/14 od 02.02.2015.

II NORMATIVNI OKVIR

Zakonski osnov djelovanja

Djelovanje Zavoda bazirano je na:

- Zakon o zaštiti kulturnog naslijeđa USK-a
- Zakon o građenju USK-a
- Uredbu o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju
- Uredbu o obavljanju prethodnih radova istraživačkog karaktera na nacionalnim spomenicima,
- Zakon o obligacionim odnosima i zakona o javnim nabavkama,
- Ostali zakoni koji regulišu oblast kulturnog naslijeđa.

III TEMATSKI DIO

Zavod je ustanova koja obavlja djelatnost zaštite kulturnog naslijeđa na području Unsko-sanskog kantona. Djelatnost Zavoda je od javnog interesa. U okviru svoje djelatnosti Zavod obavlja slijedeće poslove:

- * Pronalaženje,
- * Zaštitu,
- * Održavanje,
- * Popularizaciju i
- * Obnavljanje dobara kulturnog naslijeđa.

Predmet zaštite dobara pokretnog, nepokretnog kulturnog naslijeđa te njihove grupe i cjeline koje uključuju i pojas oko dobara kulturnog naslijeđa

Spomenici kulture su dobra od općeg interesa koja uživaju posebnu zaštitu i na način propisan zakonima i međunarodnim konvencijama čiji je potpisnik BiH.

Smatra se, da oštećenje ili nestanak svakog primjerka kulturnog naslijeđa predstavlja osiromašenje baštine svih naroda svijeta budući da svaki narod daje svoj doprinos svjetskoj kulturi.

U članu 1. Zakona o zaštiti kulturnog naslijeđa u članu 1. kaže se " Spomenici kulture stavljaju se pod zaštitu prema odredbama ovog zakona. Spomenici kulture zaštićuju se ovim zakonom bez obzira u čijem su vlasništvu i jesu li registrovani".

Zakon o zaštiti kulturnog naslijeđa u članu 2. definira „Spomenici kulture u smislu ovog zakona su nepokretne i pokretne stvari, te njihove grupe i cjeline“ koje u svom današnjem stanju, sadržaju, suštini i vrsti imaju osobine koje se smatraju kao historijska, naučna, umjetnička, kulturna, estetska i etnografska vrijednost; koji su izvor saznanja, dokazi historijskih zbivanja; kulturnih dostignuća, narodnog života i običaja, svjedoci o značajnim događajima, ljudima, idejama, legendama i vjerovanjima; koji mogu biti od značaja za razumijevanje i obilježavanje historijskih i kulturnih zbivanja.

Ciljevi zaštite i očuvanja dobara kulturnog naslijeđa

Posebniosti kulturnog naslijeđa kao temelj za razvoj USK-a predstavlja i graditeljsko naslijeđe sa naglaskom na stare gradove koji čine jedinstvenu koncentraciju ratnih utvrda, kao posebnost u evropskim okvirima. Taj koncept je osnov za razvoj turizma na USK-u kao kulturnog čina tj. turizma sa kulturnom motivacijom na ovom području¹.

Kulturno naslijeđe

Kulturno naslijeđe predstavlja svaki koncept ili stvar, bilo prirodna bilo umjetna, za koje se smatra da imaju estetski, historijski, znanstveni ili duhovni značaj. (ICOMOS).

Dosadašnje djelovanje ustanove potvrđuje ispravnost kratkoročnih, srednjeročnih i dugoročnih ciljeva u radu Javne ustanove Zavoda za zaštitu kulturnog naslijeđa kojeg je usvojila Vlada i Skupština Unsko-sanskog kanton, gdje je istaknuta potreba za praćenje i usaglašavanje zakonodavstva, planova i programa rada iz područja kulturnog naslijeđa koji se donose na nivou BiH.

Ovdje treba istaknuti da u kratkom roku postojanja ustanove Zavod je uspio da uposli većinu stručnih lica za osnovni rad², da su ostvarene pozitivne saradnje sa svim općinama, predstavnicima općina, kulturnim institucijama i nevladinim organizacijama.

Za još uspješniji i kvalitetniji rad potrebno je istaknuti da potreba kadrovskog i materijalno jačanja ustanove neophodna kao glavnog cilja zaštite, očuvanja dobara kulturnog naslijeđa, razvoja kulture i kulturnog turizma, unaprijeđenje rada na prostora USK-a, a i samog Zavoda kao specijalizirane ustanove osnovane radi potreba ove vrste.

Dvije temeljne činjenice se odnose na: „Uredbu o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i učesnicima u građenju“ i „Uredbu o obavljanju prethodnih radova istraživačkog karaktera na nacionalnim spomenicima“. Shodno navedenom, na prostoru BiH trenutno ovlaštenje za projektovanje, reviziju i nadzor, te građenje do sad ima 8 licenciranih kuća, što uveliko otežava rad na terenu.

Iz navedenih razloga i iskustava u primjeni navedene regulative, Javna ustanova „Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa“ je učinio sve da ishoduje licencu za projektovanje, te je stupio u kontakt sa svim većim projektnim biroima, te vodećim građevinskim firmama na prostoru USK-a te ih upoznao sa zakonskom regulativom za ishodovanje potrebne licence za rad na nacionalnim spomenicima.

Kako je obnova dobara kulturnog naslijeđa složen proces, kojim se želi vratiti dio izgubljenog historijskog identiteta sredini koja je srasla sa dobrima kulturnog naslijeđa, a cjelovitost prostorima i ambijentima koji su razoreni, imperativ svih naših intervencija upravo mora biti očuvanje kontinuiteta prostornih odnosa restauracijom objekata koji su tu postojali; gdje nova gradnja uvažava principe prostornih, stilskih i drugih odnosa čuvajući najvrijednije objekte za restauraciju primjenom odgovarajuće metodologije.

¹ Prema definiciji koju daje ICOMOS/UNESCO, kulturni turizam obuhvata pokretnu, nepokretnu i duhovnu baštinu, ali i cjelokupni kulturni život neke zemlje, od pokretne i nepokretne, duhovne, i tehnološke baštine do savremene i tradicijske kulture, sportskog, dnevnog ili noćnog života određene destinacije.

² sistematizacija Zavoda, stana 4.

Na području Unsko-sanskog kantona evidentirano je oko:

- 500 nepokretnih i 35 pokretnih dobara kulturnog naslijeđa;
- blizu 50 starih gradova, (s tim da za 38 gradova postoje tragovi koji su vidljivi na terenu),
- 12 gradova u svojoj blizini ima gradinske lokalitete, a 11 gradova planski je napušteno i porušeno u drugoj polovini XVI stoljeća, mnogi gradovi u osmanskom periodu su obnovljeni, a gotovo svi prošireni, dodatno ojačani i pretvoreni u znatno jače tvrđave, podignuto je i nekoliko potpuno novih gradova;
- Evidencije pominju oko 30 crkava i manastira, česami i šadrvana,
- oko 70 starih džamija i tekija, (mi smo do sad evidentirali osam (8) džamija s drvenom munarom);
- 7 starih prosvjetnih zgrada;
- 16 mostova (dokumentovan jedan rimski most u Starom Majdanu);
- 76 memorijalnih spomenika (srednjovjekovnih nekropola, mezarja i turbeta); 40 stambenih zgrada;
- 12 privrednih objekata;
- 16 utilitarnih (vojnih);
- 500 arheoloških lokaliteta (od toga 200 predhistorijskih, 100 antičkih, 200 srednjovjekovnih – rimskih; na području budućeg nacionalnog parka Una registrovano je 49 arheoloških lokaliteta);
- 6 zgrada koje su vezane za događaje iz NOB-a itd.

I pored toga kulturno naslijeđe ovog prostora smatra se neistraženim i sa djelimičnom dokumentacijom koja je od 1950. godine ažurirana samo u rijetkim slučajevima, veliki broj spomenika kulturnog naslijeđa znamo samo po opisu i historijske literature. Nažalost, mnoga od ovih svedočanstava su u stanju akutne ugroženosti, uslijed višestoljetnih ratnih razaranja, višegodišnje zapuštenosti.

Nepokretni kulturni spomenici su ona mjesta koja su dio kulturnog okoliša koja imaju estetski, historijski ili društveni značaj ili drugu posebnu vrijednost za buduće generacije kao i za sadašnju zajednicu: - građevinsko-arhitektonski objekti, arheološki i historijski lokaliteti, nalazišta, te građevinske i fortifikacijske cjeline i drugi nepokretni objekti i dijelovi objekata i cjelina trajno vezanih za određenu sredinu; - spomeničke cjeline, cijela naselja ili njihovi dijelovi i nekropole i druge grupe građevina kada čine jedinstvenu cjelinu; - spomen obilježja, pojedinačni objekti ili grupe iz oblasti likovnih i drugih umjetnosti, urbanizma i arhitekture, nazivi mjesta, ulica, trgova i drugi nazivi i obilježja koja služe očuvanju uspomena na značajne događaje i ličnosti.

Evropska konvencija o zaštiti arhitektonskog naslijeđa odnosi se na slijedeća trajna dobra:

- **Spomenike:** sve građevine i strukture od izrazitog historijskog, arheološkog, umjetničkog, naučnog, socijalnog ili stručnog značaja, uključujući instalacije i opremu;
- **Grupe građevina:** homogene grupe gradskih ili seoskih građevina izuzetne po svom historijskom, arheološkom, umjetničkom, naučnom, socijalnom i stručnom značaju, koje su dovoljno jedinstvene da čine topografski definisane cjeline;
- **Lokalitete:** zajednička djela čovjeka i prirode, odnosno područja koja su djelimično izgrađena i dovoljno karakteristična i homogena da se mogu topografski definisati, koja su od izuzetnog historijskog, arheološkog, umjetničkog, naučnog, socijalnog ili stručnog značaja.

- **Pokretno kulturno naslijeđe** čine predmeti koji su od važnosti iz etnoloških, arheoloških, historijskih, književnih, umjetničkih, naučnih ili tehnoloških razloga, jer kao predmeti spadaju u jednu ili više slijedećih kategorija: - predmeti iskopani iz zemlje ili izvađeni iz vode; - predmeti koji su djela etnografske umjetnosti ili etnografija; - vojni predmeti; - predmeti dekorativne umjetnosti; - predmeti likovne umjetnosti; - predmeti od naučnog ili tehnološkog značaja; - knjige, zapisi, dokumenta ili fotografije, grafički ili televizijski materijal ili zvučni zapisi; - drugi predmeti određeni propisima.
- **Pojas oko lokaliteta dobra kulturnog naslijeđa** – zaštitno područje ili kao samostalna cjelina, članom 17. Zakona o zaštiti kulturnog naslijeđa definira obavezu definiranja zaštitnog pojasa oko lokaliteta dobra kulturnog naslijeđa, pogotovo u slučajevima kad to nije predviđeno urbanističkim ili regulacionim planom nadležnih organa. U tom slučaju nadležni organ na čijem teritoriju se nalazi dobro kulturnog naslijeđa dužan je štiti određeni pojas oko tog lokaliteta od korištenja u namjene koje nisu u skladu s prirodom, namjenom ili značenjem kulturnog dobra.

Stari gradovi i naselja kao posebnost zaštićenog područja u odnosu na druge³

Identifikacija i valorizacija posebnosti dobara prirodnog i kulturnog naslijeđa na zaštićenom području, tačnije kulturne predjele-krajojlike, pokretno i nematerijalno naslijeđe, kao i arhitektonsko naslijeđe u cilju obezbjeđenja instrumentarija za zaštitu, upravljanje i planiranje historijskim područjem i krajolikom, kao značajan potencijal za korištenje ovih resursa u procesu prostornog planiranja, a koji predstavljaju osnovni uslov za privredne djelatnosti regionalni razvoj, razvoj kulturnog turizma, osiguranje tržišta nekretnina i otvaranja novih radnih mjesta. Ona predstavljaju i osnovne elemente za utvrđivanje napretka jedne sredine sa različitim kriterijima. Posebnosti kulturnog naslijeđa kao temelj za razvoj USK-a, i zaštićenog područja nacionalnom parku "Una" predstavlja i graditeljsko naslijeđe sa naglaskom na stare gradove koji čine jedinstvenu koncentraciju fortifikacionih objekata kao posebnost u evropskim okvirima. Taj koncept je osnov za razvoj turizma kako na prostoru USK-a, tako i na prostoru lokalnog nivoa, kao kulturnog čina tj. turizma sa kulturnom motivacijom na ovom području. Na ovim prostorima nema kulturnog naslijeđa koje bi u većoj mjeri od starih gradova omogućilo stvaranje pretpostavki ka cjelovitijem i studioznijem sagledavanju historijskog mozaika krajiškog prostora, koji se već stoljećima nalazi na iskušenju historije.

Shodno vremenskim periodima može se zaključiti da su dobra kulturnog naslijeđa nastala u kulturama čije su granice daleko šire od onog koje zahvata zaštićeno područje i predstavlja posebnu i jedinstvenu cjelinu po slijedu kultura, njihovoj paralelnoj koegzistenciji i neprekidnoj interakciji sa mogućnošću planskog uključivanja velikog broja dobara kulturnog naslijeđa u razvojne planove zaštićenog područja. Granice sadašnjeg prostora US kantona uz minimalne korekcije uspostavljene su još 1699. godine. Područje toka rijeke Une uzvodno je omeđeno planinama Grmeč, Plješevica, Osječnica, ... Područje nastanjeno od predhistorije.

Arheološki lokaliteti su samo djelimično istraženi a zvanično je registrirano 49 lokaliteta tog tipa. Gradine, sojenička naselja, naselja na otvorenom, nekropole ravnih grobova, nekropole sa tumulusima i značajni pojedinačni nalazi pripadaju prahistoriji, vile rustike, bazilike, svetišta-mauzoleji, rimski kameni spomenici, nekropole ravnih grobova i značajni pojedinačni nalazi

³ Stari gradovi USK-a; grupa autora Kadić, Mujdazić, Maslak

pripadaju antici, dok srednjem vijeku pripadaju gradovi, crkvine, nekropole sa kamenim pločama, nekropole ravnih grobova i jedan pojedinačni grob. Značaj etnologije, Etnološke u smislu materijalnih dobara posebnosti narodnog graditeljstva ogledaju se u izboru materijala i shodno tome oblikovnom rezultatu (džamije sa drvenom munarom, segmenti urbane kulture stanovanja bosanskog begovata, kuće od sedrenog kamena, objekti gospodarstva od pletenog pruća i u kombinaciji sa gredama i ljepilom itd.). Tradicionalna proizvodnja i obrada tekstilija i odjeće sa posebnim folklornim pojavama (čuveni ćilimi «Bolića kolo», do nedavno na tržištu od Dalmacije do Sarajeva). Karakterističan porodični život, vjera i običaji sa još ponegdje zadržanim ikavskim govorom i epikom – krajiškom epikom (narodnim junačkim pjesmama). Za bliže područje se veže i nastanak sevdalinke te specifična ishrana i običaji stanovnika ovog područja.

Koncept održivog razvoja – rezultati

Materijalna i duhovna kulturna baština je temelj kulturnog identiteta, uz dužno poštovanje prema mjesnim i nacionalnim različitostima. Kulturna je baština dragocjeno sredstvo za promoviranje kulturne različitosti, razvoj građanske svijesti i smanjenje društvene izolacije. Kultura znači kvalitetu života i pripremu za život. Područje kulture obuhvaća obrazovanje, mladež, sport, medije, aktivnosti u slobodno vrijeme, te umjetnost, arhitekturu, književnost i kulturnu baštinu. Da bi smo odredili kulturni razvoj pojedine države prije svega treba načiniti objektivan snimak sadašnjeg stanja kulturnog razvitka. Budući da kulturne sadržaje, htjeli mi to ili ne, određuje neposredni konzument kulture, jedan od mogućih pokazatelja sadašnjeg stanja je izuzetno nisko obrazovanje stanovništva⁴.

Posebnosti i brojnost dobara kulturnog naslijeđa u zaštićenom području su bitna razvojna šansa kako za turističku privredu, tako i za kulturu i tercijarne djelatnosti uopće, radi nas i generacija koje dolaze. Ovakvim bogatstvom ne raspolažu drugi parkovi prirode što je prednost, koju u smislu održivog razvoja planeri moraju računati. Pri tom udvojeni gradovi kao što su Stara Ostrovica, Kulen-Vakuf i Havalala predstavljaju jedinstven primjer u Evropi. Za brigu o njihovoj zaštiti, istraživanju, valorizaciji, održavanju i obnovi postoje institucionalni kapaciteti kao što je JU Zavod Zavod za zaštitu kulturnog naslijeđa, koji već čini prve značajne korake u cilju očuvanja i obnove dobara kulturnog naslijeđa na zaštićenom prostoru uz sve veću finansijsku podršku općine Bihać, Vlade Unsko-sanskog kantona, Federalnog ministarstva kulture i drugih.

⁴ pismenost pri dnu Europske ljestvice, nizak broj visoko obrazovanih kadrova i ne znanje stranih jezika naročito su izraženi u nekim regijama

IV KAPTALNI PROJEKTI

Strateški projekti od interesa za djelovanje Zavoda

Kako Zavod nije imao praksu da dijeli kapitalne projekte po važnostima, stručna komisija zavoda uz odobrenje Upravnog odbora izabrala je strateški plan djelovanja na dva loklmeta i to:

- stari grad Ostrožac sa dvorcem Lothara fon Berksa
- stari grad Sokolac.

Strateško djelovanje odnosi se i na stalnu prezentaciju dobara, kroz tiskane medije, digitalne medije, te izradu publikacija, knjiga, registara, u obimu za koja su ishodovan sredstva, ili za štampanje manjih tiraža u izdanju Zavoda.

KAPITALNI PROJEKTI KOJI SU PRENESENI IZ PRIJAŠNJIH APLICIRANIH POZIVA

r/ b	Naziv projekta	Opis projekta	Implementator
1	Kapetanova kula.	Izvođenje radova na sanaciji objekata po fazama	Fed.min.kulture i sporta
2	Stari grad Sokolac.	Projektna dokumentacija za urgentnu sanaciju, konzervacija	Zavod
4	Revitalizacija Konaka u Bihaću	Projektna dokumentacija za istražne arhološke radove	Zavod
5	Objekta Kloster	Tekuće održavanje	Zavod
6.	Stari grad Jezerski	Izrada geo snimke	Zavod
7.	Stari grad Ostrovica	Radovi na istražnim arheološkim radovima	Fed.min: Kulture i sporta Civilnih poslova
8.	Stari grad Ostrovica	Radovi na sanaciji ulaznog luka sjeverne kule	Fed.min.kulture i sporta
9.	Dvorac Lothara fon Berksa	Izrada projektne dokumentacije	Zavod

PROJEKTI KOJE JE ZAVOD POKRENUO U RANIJEM PERIODU.⁵

r/b	Naziv projekta	Opis projekta
1	Stari grad Sokolac	Istražni arheološki radovi i radovi na konzervaciji
2	Kapetanova kula	Radovi na sanaciji IV faze
4	Sanacija Musalle	Sanacija lokaliteta
5	Stari grad Sokolac	Izrada projektne dokumentacije za prilazni put
6	Stari grad Sokolac	Radovi tekućeg održavanja
7.	Kula Radotina	Izrada projekta sanacije
8.	Zgrada Kloster	Sanacija krovnog pokrivača i izmjena stolarije
9.	Stari grad Stijena	Čišćenje, izrada geo snimke i konzervacija
10.	Stari grad Bužim	Izrada projektne dokumentacije i konzervacija kule
11.	Kula Ljutica	Čišćenje, izrada geo snimke i konzervacija
12.	Stari grad Kamengrad	Čišćenje, izrada geo snimke i konzervacija
13	stari grad Kamičak	Tekuće održavanje
14	Stari grad Bužim	Izrada projektne dokumentacije

*sredstva odlukom prebačena od Fed min.kulture i sporta, te prostornog uređenja,

**rebalansom prebačena sredstva IVZ Sanski Most

PROJEKTI KOJE JE ZAVOD APLICIRAO U 2016.

r/b	Naziv projekta	Opis projekta	Partner
1	Stari grad Sokolac	Prekogranična saradnja BiH - R Hrvatska	PIOD Centar Općina Bihać RAUSK
2	Kapetanova kula	Radovi na sanaciji IV faze	Muzej USK
4	Sanacija Bišćeviaća turbe	Sanacija lokaliteta	IZ Bihać
5	Stari grad Ostrožac sa dvorcem	Radovi tekućeg održavanja	Dom kulture Cazin
6	Stari grad Kamengrad	Konzervatorski radovi	Općina S.Most
7.	Kula Radotina	Radovi na sanaciji	Dom kulture Cazin
8.	Stari grad Pećigrad	Radovi tekućeg održavanja	----
9.	Stari grad Bjelaj	Konzervatorski radovi	Općina B.Petrovac
10	Stari grad Stijena	Čišćenje i geo snimka	MZ Stijena
11.	Stari grad Kamičak	Čišćenje i geo snimka	Općina Ključ
12.	Stari grad Kamengrad	Izrada projektne dokumentacije i konzervacija kule	Općina Sanski Most
13.	Kula Ljutica	Izrada projektne dokumentacije i konzervacija kule	Općina Ključ
14.	Stari grad Bužim	Izrada projektne dokumentacije i konzervacija kule	Općina Bužim
15.	Stari grad Stijena	Izrada projektne dokumentacije i konzervacija kule	Općina Cazin
16.	Stari grad Krupa	Izrada projektne dokumentacije i konzervacija kule	Općina Bos.Krupa

⁵ svi pokrenuti projekti su aplicirani prema: Federalnim ministarstvima: Kulture i sporta, Prostornog uređenja, Turizma i okoliša; Civilnih poslova